

J 074 / 12



PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

SENÁT

12. funkční období

J 074 / 12

**Návrh doporučení Rady o rovnosti, začlenění a účasti
Romů**

(100. týden)



2020

Brusel 7. října 2020
(OR. en)

11606/20

**Interinstitucionální spis:
2020/0288(NLE)**

SOC 600
ANTIDISCRIM 103
GENDER 117
JAI 799
FREMP 92
COHOM 65
EDUC 357

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	7. října 2020
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2020) 621 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o rovnosti, začlenění a účasti Romů

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2020) 621 final.

Příloha: COM(2020) 621 final



EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 7.10.2020
COM(2020) 621 final

2020/0288 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o rovnosti, začlenění a účasti Romů

{SWD(2020) 530}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Návrh doporučení Rady o **rovnosti, začlenění a účasti Romů** reaguje na nutnost bojovat na úrovni Evropské unie proti diskriminaci největší evropské etnické menšiny a dosáhnout rovného zacházení s touto menšinou, mimo jiné prostřednictvím podpory rovnosti a sociálního a ekonomického začlenění. Tento návrh je předkládán společně se sdělením Evropské komise „Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů“ (dále jen „sdělení“)¹, jež obsahuje cíle EU a hlavní cíle a navrhuje použití souboru ukazatelů (příloha 2 sdělení).

Řešení diskriminace a sociálního a ekonomického vyloučení je **obzvláště důležité v době krize**, kdy je pravděpodobné, že vzroste míra chudoby i strukturální nerovnosti. Opatření pro sociální oživení by proto měla dosáhnout ke všem, především k nejvíce znevýhodněným osobám bez ohledu na jejich pohlaví, rasu nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci. Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová se zavázala prosazovat Unii rovnosti a je odhodlána zajistit, „*aby rovnost byla středobodem oživení*“.

„**Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020**“², který Komise přijala 5. dubna 2011, se chýlí ke konci. Jeho hlavními cíli bylo řešit sociální a ekonomické vyloučení Romů v EU a v zemích procesu rozšíření prostřednictvím podpory rovného přístupu k vzdělávání, zaměstnání, zdravotní péči a bydlení. V tomto rámci byly členské státy vyzvány, aby navrhly vnitrostátní strategie integrace Romů a určily vnitrostátní cíle vycházející z cílů ve čtyřech oblastech integrace Romů uvedených výše. **V roce 2013 přijala Rada doporučení**³ o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech. Byl to první nástroj „soft law“ (právně nezávazný nástroj) výslovně zaměřený na Romy. Uvedené **doporučení** posílilo rámec EU tím, že:

- poskytlo členským státům pokyny ohledně toho, jak zvýšit účinnost vnitrostátních opatření zaměřených na zlepšení začlenění Romů a jak účinněji provádět vnitrostátní strategie integrace Romů,
- doporučilo členským státům, aby přijaly účinná politická opatření k zajištění rovného zacházení pro Romy, včetně rovného přístupu ke vzdělávání, zaměstnání, zdravotní péči a bydlení, a uvedlo, jakým způsobem by každého z těchto čtyř cílů (zajištění rovného přístupu ke vzdělávání, zaměstnání, zdravotní péči a bydlení) mohlo být dosaženo,
- uvedlo, že by těchto cílů mohlo být dosaženo prostřednictvím obecných nebo cílených opatření, včetně zvláštních iniciativ k zabránění znevýhodnění či k jejich

¹ COM(2020) 620 final.

² KOM(2011) 173 v konečném znění.

³ Doporučení Rady ze dne 9. prosince 2013 o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech ([Úř. věst. C 378/1, 24.12.2013](#)).

vyrovnání, nebo kombinací obojího, se zvláštním přihlédnutím k hledisku rovnosti žen a mužů,

- zvýšilo důraz na boj proti diskriminaci, přičemž výslovně odkazuje na protiromské smýšlení, a rozšířilo činnost související se začleňováním Romů na nové horizontální a strukturální oblasti nad rámec zaměstnání, vzdělávání, zdravotní péče a bydlení a
- vyzvalo členské státy, aby Komisi počínaje rokem 2016 každoročně oznamovaly veškerá opatření přijatá v souladu s uvedeným doporučením a informovaly ji o pokroku dosaženém při provádění strategií.

Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (dále jen „Rada EPSCO“) ve svých závěrech ze dne 8. prosince 2016⁴ vyzvala Komisi, aby „provedla hodnocení rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 v polovině období a navrhla strategii integrace Romů na období po roce 2020, včetně předložení návrhu na revizi doporučení Rady“. **Komise provedla podrobné hodnocení rámce EU**⁵, které bylo přijato v prosinci 2018, a zveřejnila k tomuto hodnocení pracovní dokument útvarů⁶.

Z hodnocení a závěrů, které z něj vyvodily Rada, Evropský parlament a několik celoevropských a vnitrostátních organizací občanské společnosti⁷, **vyplývá nutnost obnovit a posílit závazek k zajištění rovnosti Romů**. Tento závazek by měl zajistit zvláštní zaměření na nediskriminaci, což zahrnuje boj s protiromským smýšlením a řešení čtyř socioekonomických oblastí, v nichž je zapotřebí zlepšit začlenění: vzdělávání, zaměstnanost, zdravotní péče a bydlení⁸. Je také třeba zohlednit potřeby konkrétních skupin a rozmanitost v rámci romské populace; zapojit Romy do navrhování, provádění, monitorování a hodnocení strategií zaměřených na rovnost a začlenění Romů; zlepšit stanovování cílů, shromažďování údajů, monitorování a podávání zpráv a zvýšit citlivost obecných politik k rovnosti a začleňování Romů.

V červenci 2019 podpořili předsedové vlád zemí západního Balkánu prohlášení o integraci Romů⁹ a zavázali se, že do svého přistoupení k EU dosáhnou konkrétního pokroku v oblastech vzdělávání, zaměstnání, zdravotní péče, bydlení, evidence obyvatelstva a rovného zacházení.

⁴ Závěry Rady EPSCO ze dne 8. prosince 2016 o urychlení procesu integrace Romů ([15406/16](#)).

⁵ COM(2018) 785 final.

⁶ SWD(2018) 480 final.

⁷ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 a o zintenzivnění boje proti anticiganismu ([P8_TA\(2019\)0075](#)). Závěry Rady EPSCO ze dne 24. října 2019 o ekonomice blahobytu ([13432/19](#)), v nichž Komise vyzývá, aby *obnovila* závazek týkající se začleňování Romů. Kromě toho účastníci konference na vysoké úrovni týkající se rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů, která se konala ve dnech 4.–5. března 2019 v Bukurešti, vyzvali Komisi, aby navrhla nový ambiciózní rámec EU na období po roce 2020, a členské státy a země procesu rozšíření, aby posílily své závazky v oblasti začleňování Romů. Informace od předsednictví ([7003/19](#), 14. 3. 2019).

⁸ Pokud jde o potřebu většího důrazu na boj s protiromským smýšlením a diskriminací v rámci EU na období po roce 2020, viz [doporučení odborníků](#) vypracovaná v návaznosti na konferenci s názvem „How to address anti-Gypsyism in a post-2020 EU Roma Framework?“ (Jak řešit protiromské smýšlení v rámci EU pro integraci Romů na období po roce 2020?). (Vídeň, 27. 11. 2018).

⁹ [Prohlášení partnerských zemí západního Balkánu o integraci Romů](#) v rámci procesu rozšiřování EU, schválené 5. července 2019 na summitu vedoucích představitelů v rámci summitu zemí západního Balkánu, který se konal v Poznani a byl jedním z řady summitů tzv. berlínského procesu.

V září 2019 přijala Komise zprávu o provádění vnitrostátních strategií integrace Romů za rok 2019¹⁰.

Evropa má před sebou ještě dlouhou cestu, než pro své romské obyvatele zajistí rovnost. Marginalizace Romů v dnešní době pokračuje a mnozí z odhadovaných 10–12 milionů Romů, kteří na našem kontinentu žijí¹¹, v každodenním životě stále čelí diskriminaci, protiromskému smýšlení a sociálnímu a ekonomickému vyloučení. Tyto jevy jsou propojené. Neexistuje rovnost, pokud stále dochází k diskriminaci, a s diskriminací nelze účinně bojovat, aniž by se zároveň řešilo protiromské smýšlení a zlepšení sociálního a ekonomického začlenění a účasti romských obyvatel. Potenciál romských dětí není plně rozvíjen, neboť příliš mnoho z nich nemá kvůli chudobě, vyloučení a diskriminaci rovný přístup ke vzdělávání.

Podle dostupných údajů, které v letech 2011, 2016 a 2019 shromáždila Agentura EU pro základní práva, je celkový **pokrok v oblasti integrace Romů od roku 2011 omezený**, ačkoli existují značné rozdíly mezi jednotlivými oblastmi politiky a zeměmi¹². Největšího pokroku bylo dosaženo v oblasti vzdělávání (snížení míry předčasného ukončení školní docházky a zlepšení míry účasti na předškolním vzdělávání, péči a školním vzdělávání, ale zhoršení v oblasti segregace). Navzdory zvýšení rizika chudoby a zlepšení subjektivně hodnoceného zdravotního stavu Romů je lékařská péče nadále omezená. V přístupu k zaměstnání nebylo zaznamenáno žádné statisticky významné zlepšení a podíl mladých Romů, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, se dokonce zvýšil. Situace v oblasti bydlení zůstává složitá a představuje jeden z největších problémů, jimž romská komunita v Evropské unii i mimo ni čelí. Protiromské smýšlení nadále vzbuzuje značné obavy. Zároveň však existují důkazy o určitém poklesu počtu zkušeností Romů s diskriminací v přístupu k určitým typům služeb. Podle směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ („směrnice o rasové rovnosti“)¹³, zahájila Komise řízení o nesplnění povinnosti proti třem zemím kvůli segregaci romských dětí ve školách¹⁴.

Pandemie COVID-19 odhalila extrémní vystavení vyloučených a marginalizovaných romských komunit jak krátkodobým negativním dopadům na zdraví, tak střednědobým socioekonomickým dopadům. Romské děti žijící v marginalizovaných komunitách patří k těm, které pandemie zasáhla nejvíce. Distanční vzdělávání je nerealizovatelné, neboť příliš mnoho romských dětí žije v domácnostech bez počítačového vybavení nebo elektrické energie. Krize rovněž odhalila **naléhavou potřebu účinnější politické reakce na evropské úrovni**.

Přetrvávající nerovnosti a systémové znevýhodnění znamenají pro evropské ekonomiky ztrátu lidského kapitálu a zdrojů. Znevýhodnění, jimž romské obyvatelstvo čelí, **ovlivňují evropskou ekonomiku i společnost**. V zemích s větším podílem romského obyvatelstva představuje tato skupina narůstající část populace ve školním věku, a tedy budoucí pracovní síly. Pokrok v oblasti **sociálního a ekonomického začlenění** Romů má potenciál snížit nedostatek pracovních sil a dovedností v dobách nepříznivého demografického vývoje, snížit sociální výdaje a **prospěš ekonomice**. Investice do lepšího vzdělávání a rozšiřování dovedností dříve vyloučené pracovní síly mohou příznivě ovlivnit růst produktivity. Evropská

¹⁰ COM(2019) 406 final, doplněno dokumentem SWD(2019) 320 final.

¹¹ Viz [odhady Rady Evropy z roku 2012](#).

¹² Zpráva o hodnocení rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020, [COM\(2018\) 785 final](#).

¹³ [Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22](#).

¹⁴ CZ, HU a SK.

unie musí **nerovnosti řešit** účinněji tím, že zajistí, aby Romové mohli plně využívat systémy sociální ochrany a aby mohli využít svůj potenciál být přínosem pro ekonomiku a společnost obecně, což povede k lepším sociálním a ekonomickým výsledkům pro všechny. **Tento návrh ve spojení se současně přijatým sdělením Komise má potenciál řešit nerovnosti ovlivňující romskou populaci a vést k lepším sociálním výsledkům pro všechny.**

Tento návrh doporučení vyhodnocuje opatření oznámená členskými státy od roku 2016 v souladu s doporučením Rady z roku 2013, přezkoumává a rozšiřuje je. Cílem je obnovit a nahradit nástroj z roku 2013, poskytnout členským státům jasnější pokyny a potvrdit jejich obnovený dlouhodobý závazek řešit přetrvávající problémy a výzvy, jimž romská komunita čelí a které by nyní pandemie COVID-19 a její dopad mohly ještě zhoršit.

Tento návrh doplňuje sdělení. Obě tyto iniciativy společně tvoří strategický rámec EU týkající se Romů do roku 2030, který zohledňuje ponaučení získaná v předchozím rámci EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 v oblastech intervencí, monitorování a oznamování cílů, meziodvětvové spolupráce, financování a zapojení různých zúčastněných stran.

Návrh je rozdělen do pěti kapitol:

1. kapitola týkající se tří horizontálních cílů, které mají předcházet diskriminaci a bojovat proti ní prostřednictvím podpory: i) rovnosti; ii) začlenění a iii) účasti Romů;
2. kapitola týkající se čtyř odvětvových cílů: vzdělávání, zaměstnání, zdravotní péče a sociální služby a bydlení a základní služby;
3. kapitola týkající se partnerství a institucionálních kapacit;
4. kapitola týkající se financování;
5. kapitola týkající se monitorování a podávání zpráv.

Návrh je koncipován tak, aby byly zajištěny synergie s novými iniciativami vytvořenými na evropské úrovni na období do roku 2030 a s využíváním finančních prostředků Unie, s cílem zlepšit provádění na celostátní, regionální a místní úrovni.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Doporučení je v souladu se stávajícími předpisy v oblasti rovnosti. Vychází z rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů, který v roce 2020 skončí, a v plném rozsahu se zabývá výsledky hodnocení. Obnovuje a nahrazuje doporučení Rady z roku 2013 o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech, aby členské státy měly k dispozici relevantnější a účinnější pokyny ohledně urychlení pokroku na cestě k rovnosti, začlenění a účasti Romů v nadcházejících deseti letech.

Návrh je v souladu s právními předpisy EU týkajícími se rovnosti a předpokládá jejich účinné provádění, a to zejména směrnice o rasové rovnosti, která zakazuje diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu v oblastech zaměstnání, sociální ochrany, sociálních výhod, vzdělávání a přístupu ke zboží a službám, které jsou k dispozici veřejnosti, a jejich

dodávkám¹⁵. Návrh je rovněž v souladu s doporučením Komise (EU) 2018/951¹⁶, které stanovilo normy pro účinné a nezávislé fungování orgánů pro podporu rovného zacházení, které byly zřízeny podle směrnice o rasové rovnosti¹⁷. Je rovněž v souladu s Listinou základních práv EU, která zakazuje diskriminaci z jakýchkoli důvodů, včetně rasy a etnického původu¹⁸. Kromě toho je účelem rámcového rozhodnutí Rady 2008/913/SVV boj proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva¹⁹.

Tento návrh je koncipován tak, aby prováděl **evropský pilíř sociálních práv**, a to upevněním zásady č. 3 týkající se rovných příležitostí a vztahem k několika dalším zásadám. Inspiruje se také Agendou pro udržitelný rozvoj 2030 a **cíli udržitelného rozvoje OSN**.

Návrh je v souladu s novými strategiemi v oblasti rovnosti, jako je strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025²⁰, akční plán EU pro boj proti rasismu na období 2020–2025²¹ a připravovaná strategie pro rovnost LGBTI+ osob, která řeší specifickou situaci romských žen a romských LGBTI+ osob, nebo strategie EU v oblasti práv obětí²².

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Návrh je v souladu s ostatními politikami EU, zejména s **evropským pilířem sociálních práv**, jehož cílem je posílit sociální spravedlnost bez ohledu na pohlaví, rasu nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci. Tvoří součást zvláštních iniciativ, které provádějí evropský pilíř, a je v souladu s podobnými iniciativami, jako jsou posílené záruky pro mladé lidi²³, budoucí záruka pro děti nebo připravovaný akční plán k provádění pilíře. Přispívá k provádění akčního plánu EU pro boj proti rasismu na období 2020–2025²⁴ a je také v souladu se **směrnicí 2012/29/EU**, která stanoví minimální normy, pokud jde o práva, podporu a ochranu obětí trestných činů²⁵, se zvláštním důrazem na oběti trestného činu spáchaného z nenávisti nebo motivovaného snahou o diskriminaci. Specifické potřeby Romů jsou již zohledněny v nové strategii EU pro práva obětí a budou figurovat v nadcházející strategii pro provádění Listiny základních práv EU. Návrh je rovněž v souladu s právním a politickým rámcem EU zaměřeným na **obchod s lidmi**²⁶. Návrh je rovněž v souladu se **směrnicí o audiovizuálních mediálních službách**²⁷,

¹⁵ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ („směrnice o rasové rovnosti“), ([Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22](#)).

¹⁶ Doporučení Komise (EU) 2018/951 ze dne 22. června 2018 o normách pro orgány pro rovné zacházení ([Úř. věst. L 167, 4.7.2018, s. 28](#)).

¹⁷ Článek 13 směrnice Rady 2000/43/ES ([Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22](#)).

¹⁸ [Úř. věst. C 303, 14.12.2007, s. 17](#).

¹⁹ Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva ([Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 55](#)).

²⁰ [COM\(2020\) 152 final](#).

²¹ COM(2020) 565 final.

²² [COM\(2020\) 258 final](#).

²³ COM(2020) 277 final.

²⁴ COM(2020) 565 final.

²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ([Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57](#)).

²⁶ Směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV (Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1), a sdělení „Zpráva o opatřeních navazujících na strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi a stanovení dalších konkrétních opatření“ z roku 2017 (COM(2017) 728).

kteřá stanoví požadavky na ochranu uživatelů audiovizuálních mediálních služeb a platform pro sdílení videonahrávek před podněcováním k násilí nebo nenávisti, jakož i před diskriminačními audiovizuálními obchodními sděleními. Požaduje též po platformách pro sdílení videonahrávek, aby přijaly vhodná opatření k ochraně uživatelů před rasistickým a xenofobním obsahem.

Kromě toho návrh zajišťuje soudržnost mezi politickou podporou EU a právními a finančními nástroji, které lze mobilizovat a přizpůsobit tak, aby podporovaly rovnost a začleňování Romů, a mezi něž patří například **nástroj Next Generation EU, včetně facility na podporu oživení a odolnosti a fondů EU**.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Článek 292 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), který stanoví, že Rada přijímá na návrh Komise doporučení, ve spojení s **čl. 19 odst. 1 SFEU**, který stanoví vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

Další příslušné právní předpisy:

- **Článek 2 Smlouvy o Evropské unii**, který uvádí, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřípustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.
- **Čl. 3 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy o Evropské unii**, který stanoví, že Unie bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci a podporuje ochranu práv dítěte.
- **Článek 10 Smlouvy o fungování Evropské unie**, který stanoví, že se Unie při vymezování a provádění svých politik a činností zaměřuje na boj proti jakékoliv diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.
- **Článek 8 Smlouvy o fungování Evropské unie**, který stanoví, že Unie při všech svých činnostech usiluje o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy. **Podle čl. 157 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie** přijímají Evropský parlament a Rada opatření k uplatnění zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v otázkách práce a zaměstnanosti včetně zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci.
- **Článek 21 Listiny základních práv Evropské unie**, který zakazuje jakoukoli diskriminaci z jakýchkoli důvodů, jako je pohlaví, rasa, etnický původ, náboženské

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb („směrnice o audiovizuálních mediálních službách“) s ohledem na měnící se situaci na trhu ([Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 69](#)).

vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientace. Článek 23 Listiny zakotvuje právo na rovnost žen a mužů ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci. V jejím článku 26 je uznáno a respektováno právo osob se zdravotním postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti. V článku 20 Listiny základních práv Evropské unie je mimoto zakotvena rovnost všech před zákonem.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Základní sdílené hodnoty, jako jsou rovnost a základní práva, a společné cíle, jako jsou hospodářská prosperita, sociální soudržnost a solidarita mezi členskými státy, vyžadují, aby Unie hrála roli při vytváření politik, má-li být dosaženo rovnosti a začlenění Romů. Kromě toho činí mezinárodní mobilita Romů v zemích EU v souvislosti se svobodou pohybu a migrací Romů ze třetích zemí ze začleňování Romů společný cíl na úrovni EU.

Návrh zajistí zachování přidané hodnoty opatření na úrovni EU. **Z hodnocení rámce EU vyplývá, že přinesl přidanou hodnotu EU**, která spočívala v zařazení otázky začleňování Romů do agend EU i jednotlivých států, ve vytváření struktur a ve zlepšení soudržnosti mezi politikou EU a právními a finančními nástroji, které jsou mobilizovány a přizpůsobeny tak, aby podporovaly začleňování Romů. Návrh podpoří politický závazek a zaměří se na rovnost Romů a jejich začleňování v zemích EU. Nyní je nepravděpodobné, že by výsledky rámce EU přežily bez další podpory ze strany EU i po roce 2020. Je třeba zvýšit úsilí jednotlivých států a je zapotřebí více času, aby mohly být konsolidovány pracovní struktury, dále sladěny a mobilizovány další politické, právní a finanční nástroje a účinněji sledován dopad politik. Cílem návrhu je také omezit roztržičnost v provádění na vnitrostátní úrovni, což je jeden z nedostatků zjištěných při hodnocení rámce EU.

Přidaná hodnota opatření na úrovni EU se stává ještě důležitější vzhledem k problémům, které jsou spojené s krizí COVID-19 nebo z ní vyplývají. Řada romských komunit neúměrně trpí kvůli obecně omezenému přístupu k základní hygienické a sanitární infrastruktuře, omezenému přístupu k čisté vodě a službám zdravotní péče, vysoké míře ekonomické nejistoty, přeplněným domácnostem a segregovaným osadám či táborům, které jsou také přelidněné. Je nutné přijmout opatření na úrovni EU s cílem zajistit, aby břemeno pandemie neúměrně nezatěžovalo nejzranitelnější osoby, a zabránit prohloubení stávajících nerovností.

- **Proporcionalita**

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Členské státy se při snaze zajistit rovnost, začlenění a účast Romů potýkají s problémy. Tyto problémy se však liší jak z hlediska náročnosti (v závislosti na velikosti populace Romů a jejich podílu na celkové populaci, jakož i na širším hospodářském kontextu a odkazu v podobě vyloučení a diskriminace), tak z hlediska jejich specifické povahy (jako např. mezinárodní mobilita, migrace nebo problémy spojené s občanskou dokumentací).

Návrh vychází ze sdělení, kterým se stanoví společný rámec EU se společnými **minimálními** závazky pro všechny členské státy, které jsou v různém rozsahu doplněny o dodatečné politické závazky v závislosti na **konkrétní situaci** v daných zemích a na různých problémech, jimž Romové žijící na jejich území čelí. Navrhované opatření plně zohledňuje postupy členských států a rozmanitost vnitrostátních strategických rámců.

K měření pokroku zřídila Komise za podpory Agentury EU pro základní práva pracovní skupinu pro ukazatele a podávání zpráv v souvislosti s Romy, jejímž úkolem je doplnit úsilí členských států. Pracovní skupina navrhla soubor ukazatelů pro rovnost, začlenění a účast Romů²⁸, který sestavila při plném respektování konkrétních situací v jednotlivých státech. Jednotlivé země si mohou pro účely měření pokroku vybrat ze souboru společných ukazatelů relevantní kvalitativní a/nebo kvantitativní ukazatele. Díky tomu, že si členské státy na cestě k cílům na úrovni EU musí zvolit kvalitativní a/nebo kvantitativní vnitrostátní cíle, návrh zabraňuje nadměrné roztržitosti a usiluje o posílení **závazku** jednotlivých zemí dosáhnout pokroku na cestě k rovnosti, začlenění a účasti Romů.

Posouzení proporcionality hrálo klíčovou úlohu také při volbě nástroje.

- **Volba nástroje**

Navrhovaným nástrojem je návrh doporučení Rady, což dodržuje zásady subsidiarity a proporcionality. Navrhované doporučení poskytuje členským státům pokyny ohledně toho, jak urychlit pokrok na cestě k rovnosti, začlenění a účasti Romů. Návrh je předkládán společně s novým sdělením o strategickém rámci EU pro rovnost, začlenění a účast Romů. Cílem je zajistit, aby členské státy, Komise a všechny zúčastněné strany při dosahování společných cílů důsledně a soudržně spolupracovaly.

Návrh signalizuje jakožto právní nástroj závazek členských států přijmout opatření stanovená v tomto doporučení a poskytuje silný politický základ pro spolupráci v této oblasti na evropské úrovni při plném respektování pravomoci členských států. Jakmile bude návrh přijat, nahradí doporučení Rady ze dne 9. prosince 2013 o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů.

Tato iniciativa signalizuje obnovený a posílený závazek členských států zlepšit vnitrostátní strategické rámce pro rovnost, začlenění a účast Romů, posílit národní kontaktní místa pro Romy a pokračovat v koordinovaném podávání zpráv Komisi a v monitorování ze strany Komise. Toto doporučení tedy zohledňuje potřebu přijmout opatření na úrovni EU a zároveň specifika jednotlivých zemí, pokud jde o situaci Romů. Doporučení umožňuje EU sledovat společné cíle a zároveň členským státům ponechává určitou flexibilitu, pokud jde o dosahování jejich kvalitativních a/nebo kvantitativních cílů, v závislosti na jejich výchozím stavu, národní historii a současné praxi.

3. **VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ**

- **Hodnocení ex post / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Kromě závěrů Rady ze dne 8. prosince 2016²⁹ provedla Komise podrobné hodnocení rámce, v prosinci 2018 přijala zprávu o hodnocení³⁰ a zveřejnila pracovní dokument útvarů o hodnocení³¹.

²⁸ Viz příloha 2 sdělení.

²⁹ Závěry Rady EPSCO ze dne 8. prosince 2016. *Urychlení procesu integrace Romů (15406/16)*. Rada ve svých závěrech Komisi „naléhavě vybízí, aby provedla hodnocení rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 v polovině období a navrhla strategii integrace Romů na období po roce 2020, včetně předložení návrhu na revizi doporučení Rady“.

³⁰ COM(2018) 785 final.

Hodnocení, které pokrylo období 2011–2017, bylo zaměřeno na relevantnost rámce, soudržnost, účinnost, efektivitu, koordinaci, rovnost, udržitelnost a přidanou hodnotu EU. Bylo založeno na:

- rozsáhlé analýze sekundární literatury, zpráv a databází,
- podrobných studiích týkajících se jednotlivých zemí,
- rozhovorech se zúčastněnými stranami v 16 zemích EU,
- rozhovorech na úrovni EU a ve třech zemích procesu rozšíření,
- otevřené veřejné konzultaci,
- průzkumu mezi nevládními organizacemi,
- údajích z průzkumu z roku 2016, který provedla Agentura EU pro základní práva (EU-MIDIS II), a
- ověřovacím semináři.

Z hodnocení vyplývá, že čtyři prioritní oblasti (zaměstnání, vzdělávání, zdravotní péče a bydlení) jsou pro rovnost a začleňování Romů stále klíčové. Dále bylo v hodnocení zdůrazněno, že konkrétní cíl zákazu diskriminace by měl vycházet z přístupu podporujícího začleňování a zároveň by měl být sledován se zvláštním zaměřením na protiromské smýšlení, předcházení diskriminaci a boj proti ní.

V hodnocení bylo zjištěno, že rámec přinesl přidanou hodnotu EU, která spočívala v zařazení otázky začleňování Romů do agend EU i jednotlivých států, ve vytváření struktur a ve zlepšení soudržnosti mezi politikou EU a právními a finančními nástroji, které jsou mobilizovány a přizpůsobeny tak, aby podporovaly začleňování Romů.

Podle hodnocení umožnil rámec členským státům přizpůsobit cíle konkrétní situaci v daných zemích. To sice znamená, že si svůj přístup mohly dle potřeby upravit, avšak při hodnocení bylo zjištěno, že toto také přispělo k roztříštěnému provádění, snížení účinnosti a omezení pokroku při plnění cílů EU v oblasti integrace Romů.

Při hodnocení bylo také zjištěno, že rámec má omezenou schopnost zabývat se rozmanitostí v rámci romského obyvatelstva. Nevěnuje totiž dostatečnou pozornost zaměřením na konkrétní skupiny Romů (ženy, mladé lidi, děti a kočovné Romy na území EU).

A konečně bylo zjištěno, že na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni jsou zavedeny mechanismy řízení, ale jejich fungování je stále ještě omezeno. Bylo vynaloženo úsilí o zlepšení účasti občanské společnosti, avšak Romové mají stále omezené možnosti efektivně se účastnit politického života a všech fází tvorby politik.

Komise ve své zprávě o podrobném hodnocení dospěla k závěru, že „hodnocení ukázalo, že rámec EU je začátkem procesu, který přes mnohá omezení a s ohledem na velký počet úkolů vykazuje pozitivní výsledky a počáteční změnu trendů“. Vyzdvihla sice, že „v první fázi bylo dosaženo určitých hmatatelných, byť nedostatečných výsledků“, ale zároveň zdůraznila, že je

³¹ SWD(2018) 480 final.

nutné, „aby byl celý proces posílen a výrazněji zaměřen, přičemž je nutné klást důraz na lepší politický závazek, stanovení konkrétních měřitelných cílů, zavedení důkladného monitorování a na účinnější provádění podporované dostatečným financováním a systémy participativního řízení“.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Hodnocení rámce EU³² vyžadovalo rozsáhlé konzultace, z nichž některé zahrnovaly řadu výhledových otázek, které byly zohledněny při přípravě iniciativy. Dodatečné konzultace uskutečněné pro účely iniciativy byly doplněním ke konzultacím, které již proběhly kvůli hodnocení³³, přičemž jejich rozsah a cíle byly přizpůsobeny zbývajícím potřebám shromáždování údajů.

Účelem cílených konzultací bylo shromáždit stanoviska a doporučení ke klíčovým tematickým aspektům, jako jsou politické možnosti, otázka, jak v rámci iniciativy řešit protiromské smýšlení, účast Romů a rozmanitost a otázka, jak zlepšit monitorování a měření pokroku pomocí ukazatelů a cílů. Pracovní dokument útvarů Komise³⁴ zveřejněný současně se sdělením, kterým se stanoví strategický rámec a tento návrh, podrobně popisuje konzultační činnosti, zúčastněné strany a způsob, jakým jejich příspěvky podpořily tuto novou iniciativu.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Návrh vychází ze zprávy Komise o hodnocení rámce EU³⁵, z pracovního dokumentu útvarů Komise o hodnocení³⁶ a z podrobné externí podpůrné hodnotící studie, kterou provedly společnosti ICF/Milieu³⁷.

Výsledky průzkumů, které v letech 2011, 2016 a 2019 provedla Agentura EU pro základní práva v jedenácti, poté v devíti a následně v pěti dalších členských státech, byly pro návrh stále relevantní.

Komise shromáždila informace o provádění strategií na úrovni jednotlivých členských států, získávané od národních kontaktních míst pro Romy od roku 2016, ve své zprávě o pokroku na cestě k integraci Romů ze září 2019³⁸. Tyto informace byly doplněny zprávami občanské společnosti v rámci pilotního projektu Evropského parlamentu Roma Civil Monitor z období 2017–2020³⁹.

³² Přehled těchto činností je uveden v příloze 2 dokumentu [SWD\(2018\) 480 final](#).

³³ Hodnocení je založeno na rozsáhlé analýze sekundární literatury, zpráv a databází, rozhovorech se zúčastněnými stranami v 16 zemích EU, rozhovorech na úrovni EU a ve třech zemích procesu rozšíření, na otevřené veřejné konzultaci, na průzkumu mezi nevládními organizacemi, na údajích z průzkumu z roku 2016, který provedla Agentura EU pro základní práva (EU-MIDIS II), a na ověřovacím semináři.

³⁴ Viz příloha 1 dokumentu SWD(2020) 530 final.

³⁵ COM(2018) 785 final.

³⁶ SWD(2018) 480 final.

³⁷ Externí podpůrná hodnotící studie je k dispozici [zde](#).

³⁸ Zpráva o provádění vnitrostátních strategií integrace Romů, COM(2019) 406 final, doplněná dokumentem SWD(2019) 320 final o opatřeních zaměřených na začleňování Romů oznámených podle rámce EU.

³⁹ Podrobné informace o projektu viz [zde](#).

Další podklady a údaje byly získány z výsledků průzkumu Eurobarometr na téma vnímání diskriminace Romů⁴⁰ a z externích odborných studií zaměřených na to, jak realizovat potřebu lépe zohlednit rozmanitost romské populace, boj s protiromským smýšlením a účast Romů⁴¹.

Návrh rovněž těžil z úzké spolupráce s Agenturou EU pro základní práva v oblasti postupů monitorování, která zahrnovala vypracování ukazatelů výsledků a procesů⁴².

- **Posouzení dopadů**

Navrhovaný nástroj – doporučení Rady – nabízí pokyny ohledně provádění strategických rámců týkajících se Romů a zároveň umožňuje členským státům, aby mohly flexibilně navrhovat a provádět vlastní opatření. Díky tomu není nutné provádět žádné posouzení dopadů.

Očekávané dopady budou z velké části záviset na tom, v jaké míře budou členské státy ochotny přijmout závazek k zajištění rovnosti a začlenění Romů, tj. na ambicích promítajících se v doporučení Rady po jeho přijetí a v následně zavedených vnitrostátních strategických rámcích⁴³. Vedle obecných problémů spojených s kvantifikací a zpeněžením rovnosti, nediskriminace a dodržování základních práv je navíc provedení posouzení dopadů v oblasti rovnosti a začleňování Romů spojeno se závažnými omezeními týkajícími se shromažďování údajů o etnickém původu v některých členských státech.

Komplexní pracovní dokument útvarů⁴⁴ obsahuje přehled hlavních poznatků získaných z přípravy a provádění rámce EU do roku 2020. Dokument vychází z výročních zpráv Komise, z několika hodnocení a studií na úrovni EU, znaleckých posudků, stínových zpráv občanské společnosti a ze zpětné vazby získané během cílených konzultací s vnitrostátními a mezinárodními zúčastněnými stranami.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Návrh má pozitivní důsledky z hlediska ochrany základních práv. Návrh posílí uplatňování Listiny základních práv EU, zejména jejího článku 21, který zakazuje diskriminaci z jakýchkoli důvodů, včetně rasy a etnického původu⁴⁵.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Toto doporučení nemá žádné finanční důsledky pro rozpočet EU.

⁴⁰ Zvláštní průzkum Eurobarometr č. 493 zaměřený na diskriminaci v EU (první výsledky byly zveřejněny v září 2019).

⁴¹ Zprávy týkající se těchto témat byly dokončeny v únoru 2020 a jsou zveřejněny [zde](#).

⁴² Příloha 2 dokumentu COM(2020) 620 final a Rámec pro monitorování strategického rámce EU pro rovnost, začlenění a účast Romů – cíle a indikátory.

⁴³ Viz pracovní dokument útvarů Komise SWD(2020) 530 final zveřejněný současně s tímto návrhem.

⁴⁴ SWD(2020) 530 final.

⁴⁵ Vysvětlení k Listině základních práv ([Úř. věst. C 303/17, 14.12.2007, s. 17](#)).

5. OSTATNÍ PRVKY

• Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv

V návrhu byl uplatněn společný, ale diferencovaný přístup. Návrh poskytuje členským státům pokyny ohledně toho, jak navrhovat účinnější vnitrostátní strategické rámce při zohlednění problémů v oblasti rovnosti, začleňování a účasti Romů specifických pro danou zemi. Za účelem lepšího sledování pokroku vyzývá návrh členské státy, aby v souvislosti s rovností, začleňováním a účastí Romů použily společný rámec ukazatelů. Na přípravě tohoto rámce pracovala pracovní skupina pro ukazatele pro rovnost, začlenění a účast Romů po roce 2020, kterou na žádost Komise koordinovala Agentura EU pro základní práva. Rámec ukazatelů poskytuje srovnatelné, spolehlivé a relevantní ukazatele pro sledování pokroku a hodnocení výsledků vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů. Zahrnuje **ukazatele procesů**, které odrážejí přijatá opatření (včetně politik, programů a projektů), a **ukazatele výsledků**, pomocí nichž lze měřit pokrok při plnění cílů na základě statistických údajů, které lze získat ze sčítání lidu, z administrativních údajů nebo z průzkumů. Tento soubor kvantitativních a kvalitativních ukazatelů zohledňuje vnitrostátní podmínky a dostupné průkazné údaje.

Tabulka níže obsahuje shrnutí připravovaného cyklu monitorování, podávání zpráv a hodnocení:

Pravidelné průzkumy (Agentura EU pro základní práva)	Zprávy od národních kontaktních míst pro Romy	Zpráva o využívání finančních prostředků EU	Občanský dohled	Monitorovací zprávy Komise	Hodnocení a návrh budoucí politiky
Shromáždění údajů: 2020 Výsledky: 2021	Vnitrostátní strategické rámce: 2021		První národních občanské společnosti: 2022	kolo zpráv jaro Zpráva Komise o národních strategických rámcích: podzim 2022	
	Zprávy členských států o provádění: 2023		Druhé národních občanské společnosti: 2024	kolo zpráv jaro Zpráva Komise o provádění: podzim 2024	
Shromáždění údajů: 2024 Výsledky: 2025		Zpráva o milnicích ukazatelů výsledků: 2024			Podrobné hodnocení strategického rámce EU týkajícího se Romů
	Zprávy členských států o provádění: 2025		Třetí kolo národních zpráv občanské společnosti: 2026	kolo zpráv jaro Zpráva Komise o provádění: podzim 2026	
Shromáždění údajů: 2028 Výsledky: 2029	Zprávy členských států o provádění: 2027	Zpráva o cílech ukazatelů výsledků: 2029	Čtvrté národních občanské společnosti: 2028	kolo zpráv jaro Zpráva Komise o provádění: podzim 2028	
	Zprávy členských států				Následný návrh

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Odstavce 1–4 se týkají horizontálních cílů rovnosti, začlenění a účasti a navrhují opatření na podporu pokroku v těchto oblastech.

Odstavce 5–10 se týkají odvětvových cílů spočívajících v zajištění účinného rovného přístupu Romů k inkluzivnímu všeobecnému vzdělávání, ke kvalitnímu a udržitelnému zaměstnání, ke kvalitní zdravotní péči a sociálním službám, k vhodnému, desegregovanému bydlení a k základním službám.

Odstavce 11–27 se týkají nutnosti posílit partnerství a institucionální kapacity různých zúčastněných stran, které mají být do této průřezové oblasti zapojeny.

Odstavce 11–13 doporučují členským státům, aby zajistily, že národní kontaktní místa pro Romy budou mít zdroje a mandát potřebný k tomu, aby mohly účinně koordinovat provádění vnitrostátních politik v oblasti rovnosti, začlenění a účasti Romů.

Odstavce 14 a 15 vybízejí členské státy, aby posílily zapojení orgánů pro podporu rovného zacházení a aby podpořily jejich nezávislost a spolupráci se všemi příslušnými subjekty.

Odstavce 16–20 vyzývají členské státy, aby dále mobilizovaly a podporovaly místní a regionální úroveň za účelem zlepšení provádění vnitrostátních strategických rámců pro rovnost, začlenění a účast Romů.

Odstavce 21–27 jsou zaměřeny na spolupráci a zapojení občanské společnosti.

Odstavce 28–34 uvádějí způsoby, jak účinněji využít unijní a vnitrostátní finanční prostředky.

Odstavce 35–39 pozměňují způsoby monitorování a podávání zpráv s cílem omezit administrativní zátěž spojenou s podáváním zpráv a stanoví, že Komise a Agentura EU pro základní práva budou poskytovat větší podporu prostřednictvím společného souboru ukazatelů procesů a výsledků za účelem monitorování pokroku při plnění cílů EU a hlavních cílů.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o rovnosti, začlenění a účasti Romů**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 ve spojení s čl. 19 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice Rady 2000/43/ES⁴⁶ stanoví rámec pro boj proti diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu v celé Unii v souvislosti se zaměstnáním, vzděláváním, sociální ochranou včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče, sociálními výhodami a přístupem ke zboží a službám, včetně ubytování, a jejich dodávkami. Smyslem tohoto doporučení je podpořit účinné provádění této směrnice.
- (2) Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV⁴⁷ zavazuje členské státy k zajištění trestnosti veřejného podněcování k násilí nebo nenávisti na základě rasy, barvy pleti, náboženského vyznání, původu nebo národnostního či etnického původu a k zajištění toho, aby rasistické a xenofobní pohnutky byly považovány za přitěžující okolnost nebo aby vnitrostátní soudy mohly k těmto pohnutkám přihlídnout při stanovení trestu. Tento návrh je koncipován tak, aby zintenzivnil boj proti nenávistným výrokům, trestným činům z nenávisti a násilí namířeným proti Romům. V souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU⁴⁸, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu, je cílem tohoto doporučení také prosazovat podporu romských obětí těchto trestných činů.
- (3) Evropský pilíř sociálních práv⁴⁹ stanoví řadu zásad na podporu a posílení sociální spravedlnosti bez ohledu na pohlaví, rasu nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci. Při podpoře provádění zásad pilíře sociálních práv je klíčové zacílení na skupiny, které jsou vystaveny vysokému nebezpečí diskriminace či sociálního vyloučení. Toto doporučení

⁴⁶ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ ([Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22](#)).

⁴⁷ Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva ([Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 55](#)).

⁴⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ([Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57](#)).

⁴⁹ [Evropský pilíř sociálních práv](#).

rovněž přispívá k udržitelnému rozvoji rovných a inkluzivních demokratických společností v souladu s cíli udržitelného rozvoje Organizace spojených národů⁵⁰.

- (4) Komise předložila Evropskému parlamentu a Radě návrhy nařízení o společných ustanoveních pro období 2021–2027⁵¹, o Evropském sociálním fondu plus⁵² a o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti⁵³. Tyto návrhy odkazují na rovnost a nediskriminaci jako na horizontální zásady, které by měly být dodržovány při provádění fondů. V návrhu nařízení o Evropském sociálním fondu plus jsou členské státy a Komise výslovně vyzvány, aby při provádění programů zajistily rovnost a nediskriminaci⁵⁴, a návrh také obsahuje ustanovení o podpoře sociálně-ekonomické integrace státních příslušníků třetích zemí a začlenění marginalizovaných komunit, jako jsou Romové⁵⁵, což souvisí se základní podmínkou vnitrostátního strategického rámce pro integraci Romů. Než budou tato opatření přijata, je cílem tohoto doporučení vytvořit jednoznačnou spojitost mezi fondy Unie⁵⁶ na jedné straně a politickými prioritami v oblasti rovnosti, začlenění a účasti Romů na straně druhé.
- (5) Sdělení Komise ze dne 3. března 2010 nazvané „Evropa 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ („strategie Evropa 2020“) bylo silným podnětem pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, jelikož stanovilo společné evropské cíle spočívající ve snížení chudoby a omezení sociálního vyloučení a zvýšení úrovně dosaženého vzdělání a zaměstnanosti. Toto doporučení nabízí konkrétní pokyny, jak zlepšit rovnost, začlenění a účast romských občanů, a dosáhnout tak uvedených cílů.
- (6) Rada dne 19. května 2011 podpořila sdělení Komise ze dne 5. dubna 2011 nazvané „Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“, v němž Komise vybízí členské státy, aby komplexním způsobem zlepšily sociální a ekonomické začleňování Romů, a určuje cíle v oblastech vzdělávání, zaměstnání, zdravotní péče a bydlení. Navzdory nedostatkům původní koncepce přinesl rámec významnou přidanou

⁵⁰ [Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030](#), OSN, 2015.

⁵¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza („návrh nařízení o společných ustanoveních“), [COM\(2018\) 375 final](#), 29. 5. 2018.

⁵² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu plus („návrh ESF+“), [COM\(2018\) 382 final](#), 30. 5. 2018.

⁵³ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o Fondu soudržnosti („Návrh EFRR a Fondu soudržnosti“), [COM\(2018\) 372 final](#), 29. 5. 2018.

⁵⁴ Článek 6 návrhu ESF+, [COM\(2018\) 382 final](#).

⁵⁵ Čl. 4 odst. 1 bod viii) návrhu ESF+, [COM\(2018\) 382 final](#).

⁵⁶ Patří mezi ně fondy, které jsou představeny nebo zahrnuty v těchto dokumentech: návrh nařízení o společných ustanoveních, [COM\(2018\) 375 final](#); návrh ESF+, [COM\(2018\) 382 final](#); návrh EFRR a Fondu soudržnosti, [COM\(2018\) 372 final](#); návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí Program InvestEU, [COM\(2020\) 403 final](#), 29. 5. 2020; návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje facilita na podporu oživení a odolnosti, [COM\(2020\) 408 final](#), 28.5.2020; návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Práva a hodnoty, [COM\(2018\) 383 final](#), 30. 5. 2018; návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program „Erasmus“: program Unie pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport a zrušuje nařízení (EU) č. 1288/2013, [COM\(2018\) 367 final](#), 30. 5. 2018; návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program činnosti Unie v oblasti zdraví na období 2021–2027 a zrušuje nařízení (EU) č. 282/2014, [COM\(2020\) 405 final](#), 28. 5. 2020.

hodnotu EU, kterou toto doporučení dále rozvíjí, mimo jiné začleněním ponaučení získaných při provádění rámce.

- (7) Doporučení Rady ze dne 9. prosince 2013 o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech⁵⁷ bylo navrženo s cílem posílit vnitrostátní opatření v oblasti integrace Romů. Rada v něm vyzvala členské státy, aby Komisi každoročně informovaly o veškerých opatřeních přijatých v souladu s doporučením a o pokroku dosaženém při provádění vnitrostátních strategií integrace Romů. Toto doporučení staví na získaných zkušenostech a přezkoumává a rozšiřuje opatření, která je třeba přijmout.
- (8) Rada ve svých závěrech ze dne 8. prosince 2016 o urychlení procesu integrace Romů⁵⁸ vyzvala Komisi, aby provedla hodnocení rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 v polovině období a na základě toho navrhla iniciativu pro období po roce 2020. Hodnocení sice uznává přidanou hodnotu rámce, avšak poznamenává, že Romové v Evropě stále čelí diskriminaci a sociálnímu a ekonomickému vyloučení.
- (9) Z hodnocení a závěrů, které z něj vyvodily Rada, Evropský parlament a několik celoevropských a vnitrostátních organizací občanské společnosti⁵⁹, vyplývá potřeba obnoveného a posíleného závazku k zajištění rovnosti a začlenění Romů. Tento závazek by měl zajistit zvláštní zaměření na nepřipustnost diskriminace, mimo jiné prostřednictvím boje s protiromským smýšlením – zvláštní formou rasismu vůči Romům – a zaměření na čtyři socioekonomické oblasti, jimiž jsou vzdělávání, zaměstnání, zdravotní péče a bydlení⁶⁰. Je také třeba zohlednit potřeby konkrétních skupin a rozmanitost romské populace, zapojit Romy do navrhování, provádění, monitorování a hodnocení strategií zaměřených na rovnost a začleňování Romů, zlepšit stanovování cílů, shromažďování údajů, monitorování a podávání zpráv a zvýšit citlivost obecných politik k rovnosti a začleňování Romů.
- (10) Toto doporučení dále vychází z různých zjištění, která byla již dříve uvedena v usneseních Evropského parlamentu⁶¹, závěrech Rady⁶² a sděleních Komise⁶³.

⁵⁷ [Úř. věst. C 378, 24.12.2013, s. 1.](#)

⁵⁸ Závěry Rady EPSCO ze dne 8. prosince 2016 o urychlení procesu integrace Romů ([15406/16](#)).

⁵⁹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 a o zintenzivnění boje proti anticiganismu ([P8_TA\(2019\)0075](#)). Závěry Rady EPSCO ze dne 24. října 2019 o ekonomice blahobytu ([13432/19](#)), v nichž Komisi vyzývá, aby *obnovila* závazek týkající se začleňování Romů. Kromě toho účastníci konference na vysoké úrovni týkající se rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů, která se konala ve dnech 4.–5. března 2019 v Bukurešti, vyzvali Komisi, aby navrhla nový ambiciózní rámec EU na období po roce 2020, a členské státy a země procesu rozšíření, aby posílily své závazky v oblasti začleňování Romů. Informace od předsednictví ([7003/19](#), 14. 3. 2019).

⁶⁰ Pokud jde o potřebu většího důrazu na boj s protiromským smýšlením a diskriminací v rámci EU na období po roce 2020, viz [doporučení odborníků](#) vypracovaná v návaznosti na konferenci o protiromském smýšlení. How to address anti-Gypsyism in a post-2020 EU Roma Framework? (Jak řešit protiromské smýšlení v rámci EU pro integraci Romů na období po roce 2020?) (Viedeň, 27. 11. 2018).

⁶¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. dubna 2015 u příležitosti Mezinárodního dne Romů – anticiganismus v Evropě a vyhlášení dne památky obětí genocidy Romů za II. světové války v Evropské unii ([P8_TA\(2015\)0095](#)). Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. října 2017 o aspektech týkajících se základních práv v integraci Romů v EU: boj proti anticiganismu ([P8_TA\(2017\)0413](#)). Usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 a o zintenzivnění boje proti anticiganismu ([P8_TA\(2019\)0075](#)).

- (11) V návaznosti na „rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“ vypracovala Komise balíček opatření, který obsahuje toto doporučení a sdělení „Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů“ (dále jen „sdělení“)⁶⁴. Sdělení stanoví cíle na úrovni EU a cíle a minimální závazky pro všechny členské státy, které budou případně doplněny o dodatečné vnitrostátní úsilí a podporu EU v závislosti na vnitrostátním kontextu a velikosti romské populace. Z nejnovějších údajů vyplývá, že šest z deseti Evropanů je stále přesvědčeno, že diskriminace Romů je v jejich zemi rozšířená, zatímco více než šest z deseti Evropanů se shodlo, že by lepší začlenění Romů mohlo prospět společnosti⁶⁵. Zastřešujícím cílem tohoto doporučení je přispět k podpoře rovnosti a boji proti vyloučení Romů, a to s jejich aktivní účastí.
- (12) Pandemie COVID-19 extrémním způsobem vystavuje vyloučené a marginalizované romské komunity negativním zdravotním i socioekonomickým dopadům, které ještě zhoršují stávající nerovnosti. Toto doporučení usiluje o omezení strukturálních nerovností, jimž Romové čelí, řešením omezeného přístupu k čisté vodě⁶⁶, hygienickým zařízením a zdravotnickým službám, chybějících zařízeních a digitálních dovedností, které by lidem umožnily účastnit se distančního vzdělávání, a dále vysoké míry ekonomické nejistoty a přeplněných domácností, segregovaných osad či táborů.
- (13) V souvislosti s narůstajícím populismem⁶⁷ a rasismem v Unii⁶⁸ vyvstává nutnost zaměřit se na předcházení diskriminaci a boj proti ní, a to mimo jiné prostřednictvím boje s protiromským smýšlením, což je základní příčina diskriminace a vyloučení a faktor, který je ovlivňuje. Akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025⁶⁹ tuto skutečnost uznává a stanoví konkrétní opatření pro boj proti rasismu. Protiromské smýšlení je stále široce přijímanou⁷⁰ formou rasismu, která má původ v tom, jak většinová společnost vnímá osoby, které jsou považovány za „cikány“, a jedná s nimi v procesu historického „distančování se“, který se zakládá na stereotypch a postojích, i když jsou neúmyslné nebo nevědomé. Evropský parlament používá pojem „anticiganismus“ (antigypsyism) ve svých zprávách a usneseních od roku 2005⁷¹.

⁶² Závěry Rady EPSCO ze dne 8. prosince 2016 o urychlení procesu integrace Romů ([15406/16](#)).

⁶³ Od roku 2013 vypracovává Komise [výroční zprávy](#).

⁶⁴ COM(2020) 620 final.

⁶⁵ Zvláštní průzkum Eurobarometr [493](#). Diskriminace v EU (první výsledky byly zveřejněny v září 2019).

⁶⁶ Viz návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. února 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřevzaté znění) – politická dohoda ([ST 606 2020 REV 1](#)), která členským státům ukládá povinnost přijmout nezbytná opatření ke zlepšení nebo zachování přístupu k vodě určené k lidské spotřebě pro všechny, zejména pro zranitelné a marginalizované skupiny (článek 16), a upřesňuje, že by bylo důležité, aby do nich byly zahrnuty menšinové kultury, jako jsou Romové a Travelleři (31. bod odůvodnění).

⁶⁷ The Relentless Rise of Populism in Europe (Vytrvalý nárůst populismu v Evropě). Niall McCarthy, 2. května 2019, [Statista](#).

⁶⁸ Widespread racism continues to plague Europe (Evropu stále sužuje všeobecně rozšířený rasismus). Agentura EU pro základní práva, 20. června 2019, [publikace](#) vycházející ze [zprávy o základních právech za rok 2019](#) ze dne 6. června 2019, kterou vypracovala Agentura EU pro základní práva.

⁶⁹ COM(2020) 565 final.

⁷⁰ [Všeobecné politické doporučení č. 3](#) Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti o potírání rasismu a nesnášenlivosti vůči Romům přijaté dne 6. března 1998. V preambuli svého [Všeobecného politického doporučení č. 13 o boji proti anticiganismu a diskriminaci Romů](#) připomíná, že „anticiganismus je obzvláště *houževnatá a násilná* forma rasismu, která *se neustále vrací a je běžně rozšířena*“.

⁷¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. dubna 2005 o situaci Romů v Evropské unii (P6_TA(2005)0151), usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. dubna 2015 u příležitosti

Tento jev, také známý jako protiromský rasismus či romofobie, uznalo i několik mezinárodních organizací a organizací občanské společnosti. V roce 2016 uznala Rada nutnost „potírat všechny formy rasismu vůči Romům, jež jsou někdy označovány jako protiromské postoje, neboť jsou hlavní příčinou jejich sociálního vyloučení a diskriminace“⁷².

- (14) V případě zacílení na romskou populaci je důležité si uvědomit specifické potřeby či slabiny určitých skupin⁷³, jako např. romských žen, mladých lidí, dětí, LGBTI+ osob, starších Romů, Romů se zdravotním postižením, romských státních příslušníků třetích zemí či Romů bez státní příslušnosti nebo kočovných Romů na území EU. Toto doporučení proto zohledňuje význam řešení vícenásobné diskriminace⁷⁴. Navrhuje opatření k lepší ochraně a začlenění romských dětí, které jsou obzvláště vystaveny diskriminaci a segregaci. Zabývá se také vytvářením příležitostí a využíváním nevyužitého potenciálu mladých Romů posílením jejich aktivní účasti v programech a opatřeních zacílených na mladé lidi⁷⁵, jako jsou ty uvedené ve sdělení nazvaném „Podpora zaměstnanosti mladých lidí: most k pracovním místům pro příští generaci“⁷⁶.
- (15) Při zohlednění rozmanitosti romské populace se pojem „Romové“ používá jako zastřešující pojem k označení řady různých skupin romského původu, jako jsou Romové, Sintové, Kalé, Cikáni, Romaničelové a Beášové. Patří sem také skupiny jako Aškalijové, Egyptané, Jenišové, východní skupiny (včetně Domů, Lomů, Romů a Abdalů) a kočovné populace včetně etnických Travellerů nebo ostatních skupin označovaných správním pojmem „*Gens du voyage*“, jakož i osoby, které se považují za cikány, aniž by byly popřeny konkrétní charakteristiky těchto skupin.
- (16) V kontextu mobility uvnitř Unie je nezbytné respektovat právo na volný pohyb občanů Unie a podmínky jeho výkonu. Ty zahrnují vlastnictví dostatečných prostředků a zdravotního pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika, v souladu se směrnicí

Mezinárodního dne Romů – anticiganismus v Evropě a vyhlášení dne památky obětí genocidy Romů za II. světové války v Evropské unii ([P8_TA\(2015\)0095](#)), usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. října 2017 o aspektech týkajících se základních práv v integraci Romů v EU: boj proti anticiganismu ([P8_TA\(2017\)0413](#)), usnesení Evropského parlamentu ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů na období po roce 2020 a o zintenzivnění boje proti anticiganismu ([P8_TA\(2019\)0075](#)).

⁷² Závěry Rady EPSCO ze dne 8. prosince 2016 o urychlení procesu integrace Romů ([15406/16](#)).

⁷³ Toto se týká různých souvislostí, oběťmi obchodu s lidmi jsou například převážně romské ženy a děti.

⁷⁴ Pojem „vícenásobná diskriminace“ se používá jako zastřešující pojem pro všechny případy diskriminace z vícera důvodů, která se projevuje dvěma možnými způsoby. Může se jednat o „kumulativní diskriminaci“, která je založena na několika důvodech projevujících se zvlášť, nebo o „intersekcionální diskriminaci“, kdy se dva či více důvodů diskriminace projevují zároveň a vzájemně na sebe působí, takže jsou neoddělitelně spojeny. Tackling Multiple Discrimination. Practices, policies and laws (Řešení vícenásobné diskriminace. Praxe, politická opatření a předpisy). Zpráva Evropské komise (2007). Multiple Discrimination in EU Law: Opportunities for Legal Responses to Intersectional Gender Discrimination (Vícenásobná diskriminace v právu EU: Příležitosti k právní reakci na intersekcionální diskriminaci na základě pohlaví). Evropská síť právních expertů v oblasti rovnosti žen a mužů. Evropská komise (2009).

⁷⁵ Závěry Rady EPSCO ze dne 8. prosince 2016 o urychlení procesu integrace Romů ([15406/16](#)).

⁷⁶ Sdělení „Podpora zaměstnanosti mladých lidí: most k pracovním místům pro příští generaci“, [COM\(2020\) 276 final](#), 1. 7. 2020. Komisi předložený návrh doporučení Rady o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi, [COM\(2020\) 277 final](#), 1. 7. 2020. Komisi předložený návrh doporučení Rady o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, [COM\(2020\) 275 final](#), 1. 7. 2020.

Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES⁷⁷. Současně je nezbytné usilovat o zlepšení životních podmínek Romů a provádět opatření na podporu jejich ekonomického a sociálního začlenění v členských státech původu i v členských státech pobytu.

- (17) Přestože by si členské státy měly volit vlastní metody monitorování, toto doporučení zdůrazňuje význam shromažďování údajů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (obecné nařízení EU o ochraně osobních údajů)⁷⁸ a s pokyny ke zlepšení shromažďování a využívání údajů o rovnosti, které v roce 2018 zveřejnila podskupina skupiny na vysoké úrovni pro otázky nepřipustnosti diskriminace, rovnosti a rozmanitosti zaměřená na údaje o rovnosti⁷⁹. Toto doporučení rovněž uznává význam ukazatelů coby metody monitorování. Tyto ukazatele lze vybrat ze souboru ukazatelů k měření rovnosti, začlenění a účasti Romů, který společně sestavily Agentura Evropské unie pro základní práva, Komise a členské státy⁸⁰.
- (18) Toto doporučení se výslovně zaměřuje na opatření na podporu rovnosti, začlenění a účasti Romů, aniž by byly vyloučeny jiné marginalizované a znevýhodněné skupiny. Tato opatření by měla ve srovnatelných situacích vycházet ze stejných zásad. V této souvislosti jsou společné základní zásady týkající se začleňování Romů stále relevantní⁸¹. Sdělení obsahuje další pokyny pro plánování a provádění vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů.

Smyslem tohoto doporučení je potvrdit dlouhodobý závazek ke společným cílům v oblasti rovnosti, začleňování a účasti Romů a poskytnout obnovené a posílené pokyny stanovením opatření, která mohou členské státy přijmout za účelem plnění zmíněných cílů.

DOPORUČUJE:

1. Členské státy by měly přijmout vnitrostátní strategické rámce týkající se Romů a oznámit je Evropské komisi do září 2021. V souladu s vnitrostátními a unijními právními předpisy, dostupnými zdroji a vnitrostátními podmínkami, které zahrnují například velikost, socioekonomickou situaci, specifické potřeby nebo občanství romské populace na území dané země, by členské státy měly posoudit relevantnost opatření stanovených v tomto doporučení ve vztahu k vnitrostátnímu kontextu a

⁷⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS ([Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77](#)).

⁷⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), ([Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1](#)).

⁷⁹ Pokyny ke zlepšení shromažďování a využívání údajů o rovnosti ([2018](#)). Evropský účetní dvůr doporučil vypracovat vhodné metodiky sběru relevantních údajů o začleňování Romů ve všech členských státech. Politické iniciativy a finanční podpora EU v oblasti romské integrace: v posledním desetiletí bylo dosaženo významného pokroku, avšak je zapotřebí dalšího úsilí přímo v terénu. [Zvláštní zpráva č. 14/2016](#).

⁸⁰ Příloha 2 sdělení.

⁸¹ [Společné základní zásady](#) byly projednány na první schůzi evropské platformy pro začleňování Romů v dubnu 2009 a dne 8. června 2009 je podpořila Rada EPSCO. Rada ve svých závěrech vyzvala členské státy, aby v příslušných případech při přípravě a provádění politik zohlednily společné základní zásady. Závěry Rady EPSCO o začleňování Romů ([8. června 2009](#)).

provádět je přiměřeným a selektivním způsobem v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami. Při posuzování relevantnosti by členské státy měly zvážit postup podle dobrovolných minimálních závazků a v závislosti na vnitrostátním kontextu vyvinutí dodatečného úsilí, jak je stanoveno ve sdělení.

Horizontální cíle: rovnost, začlenění a účast

2. Členské státy by měly sjednotit úsilí o přijetí a provádění opatření na podporu rovnosti a účinně předcházet diskriminaci a jejím základním příčinám a bojovat proti nim. Toto úsilí by mělo zahrnovat opatření, která:
 - a) zintenzivňují boj proti přímé a nepřímé diskriminaci, obtěžování, stereotypům, protiromským a nenávistným výrokům, trestným činům a násilí z nenávisti vůči Romům, včetně podněcování k nim, jak online, tak offline, a to zejména v souvislosti s provedením, uplatňováním a prosazováním směrnice 2000/43/ES, rámcového rozhodnutí 2008/913/SVV a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU⁸²;
 - b) vyvíjejí a podporují komplexní systém podpory pro oběti v souladu se směrnicí 2012/29/EU a poskytují cílenou pomoc romským obětem trestných činů z nenávisti a diskriminace;
 - c) potírají vícenásobnou a strukturální⁸³ diskriminaci Romů, a zvláště romských žen, romských dětí, romských LGBTI+ osob, Romů se zdravotním postižením, starších Romů, Romů bez státní příslušnosti a kočovných Romů na území EU;
 - d) zvyšují povědomí o skutečnosti, že snaha potírat diskriminační postupy je provázaná se snahou řešit protiromské smýšlení a sociální a ekonomické vyloučení a že společně přispívají k obecnějšímu cíli dosažení rovnosti;
 - e) analyzují a uznávají jev protiromského smýšlení a zvyšují povědomí o jeho existenci, o jeho různých formách a škodlivých následcích, a to prostřednictvím médií, školních osnov a dalších prostředků a také odbornou přípravou úředníků a jiných zúčastněných stran, aby ho dokázali identifikovat a řešit;
 - f) podporují multikulturní činnosti a kampaně ve školách zaměřené na zvyšování informovanosti;
 - g) podporují informovanost o romských kulturách, jazyku a historii, včetně památky holokaustu Romů a procesů usmíření, mimo jiné prostřednictvím činností zaměřených na odpovídající odbornou přípravu učitelů a vytváření vhodných školních osnov, jelikož toto povědomí má zásadní význam pro

⁸² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) ([Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1](#)).

⁸³ Systémovou nebo strukturální diskriminací se rozumí diskriminace, která se projevuje v podobě nerovnosti způsobených právními předpisy, politikami a postupy, a to nikoli záměrně, ale v důsledku řady institucionálních faktorů při přípravě, provádění a přezkumu právních předpisů, politik a postupů. „Roma and Traveller Inclusion: Towards a new EU Framework, Learning from the work of equality bodies“ (Začleňování Romů a Travellerů: Na cestě k novému rámci EU s poznatky z činnosti orgánů pro rovné zacházení), Equinet Perspective, červen 2020.

omezení předsudků a protiromského smýšlení coby významných příčin diskriminace;

- h) podporují pozitivní obraz Romů a vzorové příklady, například prostřednictvím podpory setkávání různých skupin obyvatelstva a mezikulturního učení.

3. Členské státy by měly zvýšit úsilí v boji proti mimořádně vysoké míře ohrožení chudobou a materiální a sociální deprivací romské populace s cílem účinně podpořit rovnost a nepřípustnost diskriminace Romů. Toto úsilí by mělo zahrnovat opatření, která:

- a) posilují a zlepšují směřování investic do lidského kapitálu, rozvoje infrastruktury a politik sociální soudržnosti;
- b) zajišťují přístup znevýhodněných Romů k přiměřené sociální ochraně (spočívající jak v podpoře příjmů, tak ve věcných dávkách a poskytování služeb);
- c) kombinují podporu příjmů s aktivačními opatřeními na podporu účasti na trhu práce; podporují vysokou míru využívání potenciálními příjemci;
- d) zajišťují, aby byla zvláštní pozornost věnována předcházení chudobě dětí a jejímu potírání, a to například přijetím přísnějších vnitrostátních opatření, která berou v potaz mechanismy přispívající k vícegenerační chudobě a nutnost podporovat romské děti a jejich rodiny v souvisejících oblastech zaměstnání, sociálních služeb, vzdělávání a předškolního vzdělávání a péče, zdravotní péče, bydlení a přístupu k základním službám, výživy a přístupu k volnočasovým aktivitám;
- e) podporují finanční gramotnost (mladých dospělých / rodinných příslušníků), včetně lepších dovedností v oblasti rozhodování a plánování v rámci opatření zaměřených na posílení postavení a finanční začlenění.

4. Členské státy by měly posílit smysluplnou účast Romů, včetně žen, dětí a mladých lidí, a konzultace s nimi s cílem účinně podpořit rovnost a nepřípustnost diskriminace Romů. Toto úsilí by mělo zahrnovat opatření, která:

- a) podporují aktivní občanství prosazováním sociální, ekonomické, politické a kulturní účasti, a to zejména romských žen a mladých lidí;
- b) podporují budování kapacit a vedení v romské občanské společnosti, aby se Romové mohli zapojit do všech fází politického cyklu a veřejného života obecně;
- c) podporují zaměstnávání romských odborníků ve veřejných institucích s cílem podpořit kladné vzory a rozmanitost a vnést do politického procesu potřebné odborné znalosti a přesné znalosti potřeb;
- d) zvyšují informovanost o lidských právech a právech a povinnostech občanů mezi členy marginalizovaných romských komunit;

- e) koordinují zdroje, sítě a odborné znalosti napříč odvětvími s cílem zvýšit zapojení mladých Romů do rozhodovacích procesů a přispět k posílení jejich vedení.

Odvětvové cíle

Přístup k inkluzivnímu běžnému vzdělávání

- 5. Členské státy by měly zajistit, že Romové budou mít skutečně rovný přístup ke všem stupňům vzdělávání, od předškolního vzdělávání a péče o děti po terciární vzdělání, včetně vzdělávání druhé šance, vzdělávání dospělých a celoživotního učení, a že se ho budou moci účastnit.
- 6. Členské státy by měly zlepšit rovnocenné, kvalitní a inkluzivní vzdělávání romských žáků, mimo jiné prostřednictvím opatření, která:
 - a) předcházejí a brání všem formám segregace ve vzdělávání a zajišťují uznávání a nápravu nespravedlností z minulosti;
 - b) předcházejí a brání nesprávnému diagnostikování, které vede k nevhodnému umístování romských žáků do škol pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a zajišťují uznávání a nápravu nespravedlností z minulosti;
 - c) prosazují vývoj a šíření inkluzivních metod výuky a učení a podporují učitele při řešení rozmanitosti ve třídách prostřednictvím programů profesního rozvoje, mentorování a činností vzájemného učení;
 - d) pobízejí k účinnému zapojení rodičů do vzdělávání romských žáků a posilují vazby mezi školami a místními komunitami, mimo jiné prostřednictvím mediátorů;
 - e) podporují účast a aktivní zapojení romských žáků po boku všech ostatních žáků do všech vzdělávacích činností a procesů;
 - f) potírají šikanu a obtěžování ve školách, jak online, tak offline;
 - g) vzdělávají učitele a jiné zaměstnance škol v oblastech romské historie, romských kultur a metod rozpoznávání a řešení diskriminace a jejich základních příčin, včetně protiromského smýšlení a nevědomých předsudků, a zvyšují povědomí o důležitosti nediskriminačního vzdělávání a účinného rovného přístupu k všeobecnému vzdělávání;
 - h) podporují snahu zajistit, aby romští žáci získávali dovednosti v souladu s potřebami trhu práce.
- 7. Členské státy by měly poskytovat dodatečnou cílenou podporu za účelem kompenzace diskriminace a vyloučení a omezení dopadu sociálních a ekonomických poměrů romských žáků na výsledky jejich vzdělávání, a to mimo jiné prostřednictvím opatření, která:

- a) investují do předškolního vzdělávání a péče se zvláštním zaměřením na začlenění romských dětí v raném věku;
- b) poskytují individualizovanou podporu a mediaci jako kompenzaci jazykových a kognitivních rozdílů a rozdílů ve vzdělání, a to v úzké spolupráci s rodinami romských žáků, a podporují vzdělávání druhé šance a vzdělávání dospělých;
- c) podporují spolupráci mezi školami, službami sociální ochrany a mediátory s cílem zabránit předčasnému ukončení školní docházky;
- d) uznávají zranitelnost dětí rodičů, kteří odešli do zahraničí, a poskytují jim přednostní přístup k mimoškolním programům a individualizované podpoře;
- e) zvyšují sociální mobilitu Romů prostřednictvím pozitivních kroků, které mohou zahrnovat zvláštní stipendia pro odborné, středoškolské a vysokoškolské vzdělávání a odbornou přípravu učitelů;
- f) zajišťují plynulý přechod mezi jednotlivými úrovněmi vzdělání a podporují dokončení vyššího sekundárního a terciárního vzdělání, mimo jiné prostřednictvím programů zaměřených na profesní poradenství, mentorování a finanční podporu;
- g) snižují míru předčasného ukončení školní docházky na všech úrovních vzdělávání, a to se zvláštním zaměřením na romské dívky;
- h) podporují účast na neformálním učení a mimoškolních aktivitách, včetně aktivit mládeže, sportovních a kulturních aktivit, seberozvoje, psychické odolnosti a tělesné a duševní pohody;
- i) ve prospěch romských žáků a jejich učitelů, mediátorů a rodičů podporují získávání digitálních dovedností, širokopásmové připojení, odpovídající digitální infrastrukturu a zajištění vyučovacích pomůcek k distančnímu vzdělávání, jak ve formálním, tak v neformálním vzdělávacím prostředí, a to zejména ve prospěch členů marginalizovaných komunit.

Přístup ke kvalitnímu a udržitelnému zaměstnání

8. Členské státy by měly prosazovat účinný rovný přístup Romů, a zejména mladých Romů, ke kvalitnímu a udržitelnému zaměstnání, mimo jiné prostřednictvím opatření, která:
 - a) zlepšují dosah k mladým Romům⁸⁴ s cílem zvýšit jejich informovanost o dostupném, pokud možno integrovaném zaměstnání a sociálních službách, a spojují je s těmito službami;
 - b) řeší potřeby mladých nezaměstnaných a neaktivních Romů tím, že jim přizpůsobují individualizované, ucelené akční plány, které berou v potaz jejich

⁸⁴ V souladu s tím, co bylo popsáno v Komisi předloženém návrhu doporučení Rady o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi, [COM\(2020\) 277 final](#), 1. 7. 2020.

- preferenci a motivaci, překážky a nevýhody, jakož i důvody jejich nezaměstnanosti či nečinnosti;
- c) podporují první pracovní zkušenosti, pracovní umístění, učňovskou přípravu a profesní rozvoj;
 - d) usnadňují přechod od vzdělávání k zaměstnání prostřednictvím coachingu, mentorství, stáží, podnikatelských inkubátorů a duálního vzdělávání;
 - e) podporují přístup mladých Romů k dovednostem v oblasti informačních a komunikačních technologií a k digitálním dovednostem a jejich získávání, aby byli lépe připraveni na poptávku na trhu práce a mohli využívat příležitosti každodenního života pomocí stávajících i nových digitálních nástrojů a trendů;
 - f) podporují dotované zaměstnávání a sdílení nákladů v souvislosti se zaměstnáním, zácvik na pracovišti, rozvoj dovedností, získávání a aktualizaci odborné kvalifikace a vzdělávání druhé šance;
 - g) podporují skutečně rovný přístup k samostatné výdělečné činnosti a podnikání, včetně sociálního podnikání, prostřednictvím cílené podpory;
 - h) podporují zaměstnávání jak ve veřejném, tak v soukromém sektoru prostřednictvím opatření, jako jsou pozitivní kroky a režimy podpory pro zaměstnavatele;
 - i) potírají, omezují a odstraňují diskriminaci intenzivnějším zvyšováním informovanosti o nediskriminačním zaměstnávání a přístupu k zaměstnání a školí zaměstnavatele ohledně metod rozpoznávání a řešení diskriminace a jejich základních příčin, které zahrnují protiromské smýšlení a nevědomé předsudky.

Zdraví a přístup ke kvalitní zdravotní péči a sociálním službám

9. Členské státy by měly zajistit účinný rovný přístup ke kvalitním službám zdravotní péče bez překážek, a to zejména pro skupiny, které jsou nejvíce ohroženy nebo žijí v marginalizovaných či odlehlých lokalitách, mimo jiné prostřednictvím opatření, která:
- a) podporují a zlepšují přístup:
 - i) romských žen ke kvalitním zdravotním prohlídkám, screeningu, předporodní a poporodní péči, poradenství a pomoci při plánování rodičovství, jakož i k péči o sexuální a reprodukční zdraví, což obecně zajišťují vnitrostátní služby zdravotní péče;
 - ii) romských dětí ke kvalitní primární péči a preventivním opatřením a programům očkování zacíleným na děti;
 - iii) zranitelných skupin Romů (starších Romů, Romů se zdravotním postižením, romských LGBTI+ osob, Romů kočujících v rámci Unie, romských příslušníků třetích zemí a Romů bez státní příslušnosti) ke kvalitní zdravotní péči;

- b) podporují zdravotnické mediátory a zvyšují informovanost Romů o primárních preventivních opatřeních, jako je podpora zdravého životního stylu, prevence zneužívání návykových látek a zlepšení přístupu ke službám v oblasti duševního zdraví;
- c) předcházejí diskriminaci Romů a bojují proti ní prostřednictvím zvyšování informovanosti o nediskriminačním poskytování zdravotní péče a přístupu ke zdravotní péči a prostřednictvím školení zdravotníků, studentů medicíny a zdravotnických mediátorů ohledně metod rozpoznávání a řešení diskriminace a jejích základních příčin, včetně protiromského smýšlení a nevědomých předsudků;
- d) bojují proti digitálnímu vyloučení Romů v přístupu ke zdravotnickým službám, mimo jiné prostřednictvím překlenutí propasti v oblasti digitálních dovedností potřebných k přístupu k informacím týkajícím se zdraví;
- e) předcházejí segregaci zdravotnických služeb a odstraňují ji a zajišťují uznávání a nápravu nespravedlností z minulosti, včetně nucené sterilizace romských žen;
- f) podporují přístup Romů ke studiu medicíny a vybízí k náboru Romů jako zdravotníků a zdravotních mediátorů, zejména v regionech s významným podílem romské populace;
- g) bojují proti potenciálním propuknutím nákazy v marginalizovaných nebo odlehlých lokalitách obydlí Romů a předcházejí jim;
- h) zlepšují přístup osob se zdravotním postižením, starších osob a dětí bez rodičovské péče ke službám poskytovaným na úrovni komunity a rodiny (např. služby týkající se rozvoje, sociální bydlení, centra denní péče pro osoby se zdravotním postižením nebo sítě pěstounů);
- i) předcházejí institucionalizaci a podporují přechod od institucionální péče k péči poskytované na úrovni komunity a rodiny, a to prostřednictvím podpory rodin v nejisté situaci a lidí se zdravotním postižením (například formou poradenských služeb a finančních pobídek, distribuce potravinové pomoci, podpory bydlení a služeb v oblasti rozvoje);
- j) podporují výměnu a přenos osvědčených postupů v souvislosti s veřejným zdravím pro Romy například využitím rámce Komise a členských států v oblasti veřejného zdraví v Řídící skupině pro podporu zdraví, prevenci chorob a zvládání nepřenosných nemocí.

Přístup k vhodnému, desegregovanému bydlení a základním službám

10. Členské státy by měly zajistit rovné zacházení s Romy, pokud jde o přístup k vhodnému, desegregovanému bydlení a základním službám, mimo jiné prostřednictvím opatření, která:

- a) zajišťují přístup k základním službám – jako je kohoutková voda, bezpečná a čistá pitná voda⁸⁵, odpovídající hygienické zařízení a služby týkající se sběru odpadu a nakládání s ním, environmentální služby, elektřina, plyn, doprava, finanční služby a digitální komunikace – a fyzické infrastruktury díky ochraně kontinuity základních veřejných služeb, a to za normálních okolností i během pandemií, ekologických katastrof a jiných krizí;
- b) monitorují a odstraňují jakoukoli územní segregaci a předcházejí jí a prosazují desegregaci pomocí konkrétních plánů řešení problémů s bydlením při zapojení místních komunit a dotčených romských komunit;
- c) podporují a posilují veřejné orgány odpovědné za bydlení, základní služby a normy v oblasti životního prostředí, jakož i další relevantní subjekty v této oblasti, mimo jiné tím, že jim poskytují nezbytné pravomoci a zdroje k mapování potřeb v oblasti bydlení, monitorování segregace a provádění komplexních regulačních nebo podpůrných opatření;
- d) předcházejí nucenému vystěhovávání díky včasnému varování a mediaci, organizují podporu pro osoby, jimž vystěhovávání hrozí, a zajišťují vhodné náhradní bydlení, a to se zvláštním zaměřením na rodiny;
- e) zlepšují životní podmínky Romů a řeší negativní dopad vystavení znečištění a kontaminace na zdraví a předcházejí mu;
- f) poskytují Romům bez domova sociální podporu a přístup k běžným službám;
- g) zajišťují rovný přístup k sociálnímu bydlení prostřednictvím stanovení podmínek přístupu, které upřednostňují sociální potřeby;
- h) podporují programy integrovaného bydlení zaměřené na marginalizované Romy, které kombinují mikroúvěry na stavbu a údržbu bydlení s programy finanční gramotnosti a spoření, odbornou přípravou v oblasti stavebnictví a aktivačními opatřeními;
- i) podporují výstavbu a provoz tábořišť pro Travellery.

Partnerství a institucionální kapacity

Zapojení a podpora národních kontaktních míst pro Romy

11. Členské státy by měly národním kontaktním místům pro Romy poskytnout odpovídající potřebné zdroje, zaměstnance, mandát a politickou váhu, aby mohla účinně koordinovat a monitorovat vnitrostátní politiky týkající se rovnosti, začlenění a účasti Romů, včetně dosahu na místní úroveň.
12. Členské státy by měly národním kontaktním místům pro Romy umožnit usnadňování zapojení romské občanské společnosti do vytváření, provádění, monitorování a

⁸⁵ Viz článek 16 ve spojení s 31. bodem odůvodnění návrhu směrnice o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřacované znění) ([ST 606 2020 REV 1](#)).

přezkumu vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů a místních akčních plánů, a to prostřednictvím reformy postupů vnitrostátních romských platforem.

13. Členské státy by měly zajistit, aby byla národní kontaktní místa pro Romy zapojena do přípravy politik sociálního začleňování a univerzálních služeb s cílem zvýšit jejich relevanci pro Romy a dosah, který nabízejí, a to v příslušných případech mimo jiné v rozhodování o programování a monitorování unijních finančních prostředků.

Zapojení orgánů pro podporu rovného zacházení

14. Členské státy by měly podpořit orgány pro podporu rovného zacházení, aby mohly fungovat účinně a nezávisle a spolupracovat se všemi příslušnými subjekty, včetně národních kontaktních míst pro Romy, veřejných orgánů, organizací občanské společnosti a soukromého sektoru. V rámci této podpory by orgánům pro rovné zacházení mělo být umožněno:

- a) zabývat se případy diskriminace, nenávistných výroků a trestných činů z nenávisti a usilovat o strategické soudní spory;
- b) řešit nedostatečné oznamování diskriminace, nenávistných výroků a trestných činů z nenávisti a zvyšovat informovanost Romů o jejich právech;
- c) provádět výzkum v oblasti rovnosti a diskriminace Romů a shromažďovat v této souvislosti údaje;
- d) budovat kapacity romské občanské společnosti a spolupracovat s ní s důrazem na přístup k právní ochraně a prosazování právních předpisů týkajících se rovnosti;
- e) poskytovat pokyny a školení pro veřejné i soukromé organizace a média.

15. Členské státy by měly zajistit, aby orgány pro rovné zacházení byly úzce zapojeny do přípravy, provádění, monitorování a přezkumu vnitrostátních strategických rámců pro rovnost, začlenění a účast Romů a příslušných programů financování Unie a mohly k nim účinně přispívat, mimo jiné tím, že:

- a) budou využívat poradenství orgánů pro rovné zacházení ohledně norem pro provádění vnitrostátních strategických rámců s cílem zajistit větší důraz na předcházení diskriminaci a boj proti ní při jejich přípravě a provádění, mimo jiné řešením protiromského smýšlení, včetně snahy odstranit strukturální diskriminaci;
- b) orgány pro rovné zacházení budou zapojeny do struktur zřízených za účelem dohledu nad prováděním, monitorováním a přezkumem vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů a do výborů pověřených monitorováním příslušných fondů Unie.

Mobilizace místních a regionálních zúčastněných stran

16. Členské státy by měly zapojit regionální a místní orgány a místní občanskou společnost do přípravy, provádění, monitorování a přezkumu vnitrostátních strategických rámců.

17. Členské státy by měly vybízet regionální a místní orgány, aby v rámci svých pravomocí vypracovávaly nebo aktualizovaly své místní akční plány, plány desegregace nebo strategické rámce pro rovnost, začlenění a účast Romů. Tyto akční plány nebo strategické rámce by měly zahrnovat opatření, výchozí a referenční hodnoty, měřitelné cíle a přidělování finančních prostředků.
18. Členské státy by měly zajistit spolupráci mezi ústředními a místními orgány v oblasti přípravy a provádění programů financování Unie souvisejících s předcházením diskriminaci Romů a jejím řešením s cílem zajistit zohlednění rovnosti, začlenění a účasti Romů v průběhu přípravy, provádění, monitorování a hodnocení programů a zlepšit směřování unijních finančních prostředků na místní úroveň.
19. Členské státy by měly prosazovat inkluzi, rozmanitost a pozitivní kroky s cílem zajistit, aby veřejné instituce na místní a regionální úrovni najímaly romské odborníky.
20. Členské státy by měly posílit a uznat zastoupení Romů na místní úrovni prostřednictvím mobilizace komunit, tedy komunitně vedeného místního rozvoje.

Spolupráce s občanskou společností

21. Členské státy by měly prosazovat sociální inovace, partnerství a spolupráci mezi orgány veřejné moci a romskou a proromskou občanskou společností.
22. Členské státy by měly plně využívat vnitrostátní romské platformy a jakékoli jiné prostředky spolupráce a dialogu v rámci členských států s cílem zapojit romskou a proromskou občanskou společnost a další zúčastněné strany transparentně a inkluzivně do přípravy, provádění, monitorování a přezkumu vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů a místních akčních plánů.
23. Členské státy by měly podporovat občanskou společnost při monitorování a oznamování trestných činů z nenávislosti a nenávislivých výroků namířených proti Romům a pomáhat obětem při oznamování těchto činů a výroků.
24. Členské státy by měly zajistit financování na podporu plurality a nezávislosti romské a proromské občanské společnosti, včetně organizací romské mládeže, a tudíž jim jakožto nezávislým kontrolním organizacím umožnit monitorování vnitrostátních strategických rámců týkající se Romů a podávání zpráv o nich, a zachovat jejich správní kapacitu.
25. Členské státy by měly zapojit občanskou společnost a romské komunity v průběhu celého programového cyklu unijních fondů, a to na celostátní, regionální i místní úrovni (i jakožto členy příslušných monitorovacích výborů unijních fondů).
26. Členské státy by měly podporovat budování kapacit a vedení v romské občanské společnosti, včetně organizací mládeže, aby se dotčené subjekty a organizace mohly zapojit do všech fází politického cyklu a veřejného života obecně.
27. Členské státy by měly podporovat meziodvětvovou činnost a širší aliance pro rovnost a začleňování a zapojit tak vládu, občanskou společnost, podniky a průmysl, akademickou obec a výzkumné pracovníky. To by mohlo vést ke společným opatřením subjektů, které podporují rovnost žen a mužů, bojují proti rasismu, rasové

diskriminaci, xenofobii a související nesnášenlivosti nebo hájí práva dětí, starších Romů, romských LGBTI+ osob, osob se zdravotním postižením, žadatelů o azyl, uprchlíků a jiných migrantů a osob bez státní příslušnosti.

Financování

28. Členské státy, zejména ty, které čelí závažnějším problémům souvisejícím s rovností, začleněním a účastí Romů a/nebo v nichž žijí větší romské komunity, by měly plně a optimálně využívat obecné a cílené unijní a vnitrostátní fondy relevantní z hlediska předcházení diskriminaci Romů a jejího řešení, což může zahrnovat výběr specifických cílů podpory sociálního a ekonomického začlenění znevýhodněných skupin a marginalizovaných komunit, jako jsou Romové⁸⁶, a zajištění účinné koordinace unijních a vnitrostátních zdrojů financování relevantních z hlediska rovnosti a sociálního a ekonomického začlenění Romů.
29. Členské státy by měly zajistit účast regionálních, místních, městských a jiných orgánů veřejné moci, hospodářských a sociálních partnerů a příslušných subjektů zastupujících občanskou společnost, nevládních organizací a subjektů zodpovědných za prosazování sociálního začlenění, základních práv a nediskriminace na celém procesu přípravy, provádění, monitorování a hodnocení unijních programů, včetně zastoupení v monitorovacích výborech.
30. Členské státy by měly přidělovat dostatečné vnitrostátní prostředky na provádění politických opatření podle strategického rámce EU pro rovnost, začlenění a účast Romů a podle vnitrostátních strategických rámců a zajistit, že tato opatření budou odrážet skutečné potřeby romských komunit a budou úměrná velikosti romských komunit a problémům, jimž čelí.
31. Členské státy by měly zajistit, aby národní plány na podporu oživení a odolnosti⁸⁷ podporovaly začlenění zranitelných skupin, včetně Romů a dalších osob menšinového rasového nebo etnického původu.
32. Členské státy by měly zlepšit přípravu, provádění, monitorování a hodnocení programů EU nebo strukturálních reforem zaměřených na sociální a ekonomické začlenění menšin, například požádáním o technickou pomoc v rámci programu na podporu strukturálních reforem.
33. Členské státy by měly podporovat využívání vnitrostátních a unijních finančních prostředků k budování kapacit ústředních a místních orgánů a organizací občanské společnosti a k výměně osvědčených postupů mezi nimi, aby tyto orgány a organizace mohly přispívat k provádění opatření zaměřených na boj proti diskriminaci Romů urychlením zajišťování jejich rovnosti a začlenění, a to mimo jiné prostřednictvím boje proti segregaci a podpory účasti Romů.
34. Členské státy by měly řešit potřeby financování na místní úrovni, včetně městských oblastí, s cílem poskytnout udržitelnou podporu kočovným Romům na území EU, a

⁸⁶ Viz zejména čl. 4 odst. 1 body v) a viii) návrhu ESF+, [COM\(2018\) 382 final](#).

⁸⁷ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje facilita na podporu oživení a odolnosti, [COM\(2020\) 408 final](#).

to mimo jiné zajištěním jazykové výuky, předškolního vzdělávání a péče, veřejných služeb zaměstnanosti, sociálních pracovníků, mediátorů atd.

Monitorování vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů a podávání zpráv

35. Členské státy by měly náležitě monitorovat a hodnotit provádění vnitrostátních strategických rámců pomocí souboru ukazatelů, který sestavily Agentura Evropské unie pro základní práva (dále jen „FRA“), národní kontaktní místa pro Romy, národní statistické úřady a Komise prostřednictvím pracovní skupiny pro ukazatele a podávání zpráv v souvislosti s Romy, koordinované agenturou FRA⁸⁸.
36. S ohledem na cíle Unie a hlavní cíle stanovené ve sdělení by členské státy do vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů měly zahrnout vnitrostátní kvantitativní a/nebo kvalitativní cíle přizpůsobené vnitrostátním podmínkám a dostupným možnostem shromažďování údajů o rovnosti rozdělených podle etnického původu (nebo zástupných údajů) a stávajícím poznatkům.
37. Členské státy by měly Komisi oznámit veškerá opatření přijatá v souladu s tímto doporučením do června 2023. Poté by členské státy měly Komisi jednou za dva roky informovat o probíhajících a nových opatřeních, včetně jakéhokoli pokroku dosaženého v jednotlivých tematických oblastech při provádění vnitrostátních strategických rámců týkajících se Romů. Zprávy členských států budou použity jako podklad pro dvouleté a hodnotící zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění strategického rámce EU pro rovnost, začlenění a účast Romů.
38. Členské státy by měly zajistit, aby národní zprávy o rovnosti, začlenění a účasti Romů byly zveřejněny za účelem zvýšení transparentnosti a získávání politických poznatků, a v příslušných případech zajistit projednání vnitrostátní strategie a hotových zpráv o provádění ve vnitrostátních parlamentech.
39. Agentura FRA by měla v letech 2020, 2024 a 2028 provést pravidelný průzkum zaměřený na Romy s cílem získat údaje potřebné pro zjištění výchozího stavu, výsledků v polovině období a konečných výsledků, odrážející případnou změnu situace Romů. Agentura FRA by rovněž měla podpořit členské státy v jejich úsilí o shromáždění relevantních údajů o rovnosti, podpořit Komisi při monitorování a provádění analýz a podpořit národní kontaktní místa pro Romy při podávání zpráv, a to s pomocí pracovní skupiny pro ukazatele a podávání zpráv v souvislosti s Romy.

Toto doporučení nahrazuje doporučení Rady ze dne 9. prosince 2013 o účinných opatřeních v oblasti integrace v členských státech⁸⁹.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

⁸⁸ Příloha 2 dokumentu COM(2020) 620 final a Rámec pro monitorování strategického rámce EU pro rovnost, začlenění a účast Romů – cíle a indikátory.

⁸⁹ [Úř. věst. C 378, 24.12.2013, s. 1.](#)